

תלמידים הסובלים מאלרגיה למוצרי מזון

המטרה: הבטחת בריאותם ובטיחותם של תלמידים עם
אלרגיה למזון בביה"ס

קטע מהסדרה ארתור
על אלרגיות

אלרגיה למזון

- אלרגיה היא **תגובת יתר** של המערכת החיסונית למגע, לשאיפה או לבליעה של מרכיבים שבדרך כלל אינם אמורים לגרום לתגובה של מערכת החיסון.
אלרגיה למזון היא תגובת יתר של מערכת החיסון למרכיבים חלבוניים במזון.

אלרגיה למזון

תלמידים, הורים ומבקרים

בבית ספר לומדים **תלמידים אלרגיים**

אנא הימנעו מלהסתובב בשטח בית הספר

עם חטיפים ומאכלים המכילים

בוטנים, אגוזים, שקדים ודברי חלב ומוצריו

עזרתכם והתחשבותכם יכולה למנוע סכנת חיים!

אנו מודים לכם על שיתוף הפעולה

בברכה הנהלת בית הספר

חשיפה לכמות מזערית של
"אלרגן" עלולה לגרום לתגובה
אלרגית.

עוצמת התגובה משתנה:

מתופעות קלות עד קשות ועד
כדי סכנת חיים!

כ 90% מהתגובות האלרגיות למזון נגרמות ממספר קטן של סוגי מזון:

האלרגיה לחלבון חלב פרה, חלב ומוצריו, היא הנפוצה ביותר בארץ

אגוזים כגון: קשיו, פיסטוק, פקאן

בוטנים ומוצרים המכילים בוטנים: במבה, חמאת בוטנים

שומשום ומוצריו כגון: טחינה

• בשנת 2016, כ-450 תלמידים הופנו מבתי הספר לחדרי מיון, בעקבות תגובה אלרגית למזון.

• תגובה אלרגית קשה למזון עלולה לגרום למוות.

מקרים אלו שכיחים יותר במתבגרים ובמבוגרים צעירים.
חשוב לדעת: שיעור האלרגיות למזון בקרב הילדים בכל העולם וכך גם בישראל - עולה !

החשיפה לאלרגן

התגובה האלרגית מתחילה כאשר ילד נחשף לאלרגן.
החשיפה עלולה להתרחש במגוון דרכים:

- לרוב על ידי אכילת המזון האלרגני

- לעיתים על ידי מגע של העור או ריריות העור עם

החומר האלרגני

ולעיתים על ידי שאיפת אוויר באזור שבו נמצא החומר
האלרגני (בעת בישול , בעקבות פיזור אבקה או
חלקיקים קטנים בעת פתיחת שקית עם המזון האלרגני
וכדומה...)

התרחשות התגובה האלרגית

- התגובה האלרגית מופיעה תוך דקות ועד כשעתיים מהחשיפה לאלרגן.
- החשיפה עלולה לגרום לתגובה מקומית כדוגמת - תפרחת, כוויות, נפיחות אדומה או נגעים הנראים כ"עקיצות" בעיניים, נפיחות בשפתיים וכיו"ב.
- במידה שדרכי הנשימה מעורבות, התגובה עלולה להיות קשה ומסכנת חיים.

תגובות אלרגיות המופיעות לאחר החשיפה

נפיחות בכל הגוף, תפרחת מגרדת מתפשטת (בעיקר בפנים),

עיניים דומעות, נזלת

קשיי בליעה, קוצר נשימה, שיעול טורדני, שינויי קול וצרידות

ירידה בלחץ דם, איבוד הכרה

בחילות והקאות, שילשול וכאבי בטן

תיאורים מילוליים לתגובות אלרגיות:

* "האוכל חריף מדי"

* "הלשון שורפת"

* "מגרד לי בלשון"

* "משונה לי בפה"

* "כאילו יש לי שערות על הלשון"

* "משהו תקוע לי בלוע"

* "הלשון שלי כבדה"

* "השפתיים שלי מתוחות"

* "יש לי בלוטה בלוע"

תגובה אנפילקטית:

אנפילקסיס היא תגובה אלרגית קשה, המופיעה תוך דקות עד שעתיים מרגע החשיפה לאלרגן ומהווה מצב חירום אשר עלול לגרום למוות.

מאפייני התגובה האנפילקטית:

תפרחת אדומה מגרדת

- ירידת בלחץ הדם הגורמת לחולשה, עילפון
- קשיי נשימה עקב בצקת בדרכי נשימה
- נפיחות בלוע
- * אי שקט, בלבול

התגובה האנפילקטית מחייבת טיפול מידוי!

- הטיפול הראשוני - הזרקת אדרנלין
באמצעות מזרק "אפיפן"

התנהלות בבית הספר

האחריות על הילד האלרגי היא אחריות משותפת של הילד, של המשפחה ושל המוסד החינוכי.
המטרה:

- לשמור על בריאותו- בטיחותו של הילד.
- לאפשר את השתתפות הילד האלרגי בכל פעילות בהתאם ליכולתו.
- למנוע יצירת סטיגמה על הילד האלרגי ולמנוע לעג ובריונות כלפיו.

באחריות ביה"ס:

יצירת סביבה בטוחה ובריאה לתלמיד

- **הכרת סימני התגובה האלרגית - כלל הצוות החינוכי**
- **מתן מענה באמצעות הזרקת האפיפן - במידת הצורך**
- **פנייה למד"א לשם הצלת חיים - במידת הצורך**

קביעת שטחים נקיים מאלרגן ככל שאפשר

* הכרזת כל שטחי ביה"ס, למעט חדר המורים, סביבות בטוחות, שאינן להכניס לתוכן את האלרגן.

* שילוט בולט של המקומות הבטוחים.

יידוע כל הורי ביה"ס, לקראת פתיחת שנת הלימודים ובאסיפות ההורים הראשונות, על המגבלות התזונתיות החלות על כלל התלמידים.

תכנון ההתנהלות באופן ששגרת בית הספר לא תיפגע במידת האפשר, ועם זאת שבטיחותו של התלמיד הסובל מאלרגיה תישמר בעיקר כשמדובר באלרגיה למספר מוצרי מזון.

[הבן שלי רחוק 15 דק' ממוות](#)

[צעירה נפטרה מתגובה אלרגית](#)

ארגון מערכת התלמיד וסדר יום הלימודים

חובה שכל השיעורים לתלמיד הסובל
מאלרגיה ילמדו בכיתת-האם,
למעט מדעים, מידענות וחנ"ג.

• בעת למידה במרחבים אחרים יש להיערך
מבעוד מועד על ידי הקפדה על הניקיון.

על כל צוות בית הספר:

מנהלה, מורים/מורות, סייעות- תותר צריכת
מוצרים אלה, אך ורק בתוך תחומי חדר המורים.

אין לשבץ כיתות אחרות ללמידה בכיתת האם של התלמיד!

יש לזכור: השימוש בתמיסות על בסיס אלכוהול לחיטוי ידיים לא מספיק, תמיסות אלה אינן מסירות אלרגנים!

רחיצת ידיים לפני ואחרי הכנת מזון!!!

ניקוי כלים:

הקפדה על איסור החלפת כלים בין תלמידים ניקוי

משטחי אוכל ומשטחי עבודה לפני השימוש ואחריו

תמיכה רגשית

ילדים הסובלים מאלרגיות עלולים להיות קורבן לאיומים, להפחדה, ללעג ולצחוק על ידי חבריהם לכיתה.

התנהגויות אלה יכולות להוות סיכון של ממש לילד, מעבר לפגיעה הרגשית הקשה.

חשוב לגלות עירנות ולהתמודד עם תופעות אלו.

**מומלץ לדאוג לליווי של התלמיד, על פי
הצורך, על ידי היועץ/הפסיכולוג של המוסד
ולתמיכה בו.**

מוכנות למקרה של תגובה אנפילקטית!

- היו מוכנים תמיד - תגובות אנפילקטיות אינן מתוכננות!
- הכינו תכנית התנהלות במצבי חירום כתגובה מראש!
- דאגו להימצאות מזרק אדרנלין (אפיפן) בתוקף בכל עת!
- דעו להכיר סימני תגובה אנפילקטית!
- דעו איך להשתמש במזרק אדרנלין (אפיפן)!

תכנית פעולה לטיפול מידי בתגובה אלרגית למזון ולאנפילקסיס

איך משתמשים במזרק אפיפן

- המזרק מיועד לשימוש על ידי כל אדם.

- המזרק דומה למזרקים שחולקו לכלל אזרחי מדינת ישראל בערכות ללוחמה ביולוגית.

- בתחילת התגובה לא ידוע כיצד היא תסתיים.

• במקרה של ספק באשר לחומרת התגובה האלרגית
הקשה,
עדיף השימוש במזרק - שימוש זה יציל את חיי
הילד!!!

אין סיבוכים משמעותיים מהזרקת "שווא"